

Ulkomaisen pennun hankinta

Kun pentukuume iskee, siinä ovat usein luonnonvoimat kovilla. Ainoa järjellinen ajatus päässä tuntuu olevan, että pentu olisi ihana saada välittömästi. Me kaikki olemme nähneet suloisia kuvia chowi-palleroista netissä, kirjoissa sekä lehdissä ja onnekkaimmat meistä ovat tavanneet heitä ihan silmätysten, niin pitkä- kuin lyhytkarvaisiakin. Valitettavasti Suomessa halukkaita pennunostajia on enemmän kuin tarjolla olevia pentuja, joten monet potentiaaliset kodit joutuvat kuuntelemaan ”ei oota” sekä tarinoita pitkistä pentujonoista ja odotusajoista. Unelma omasta pennusta tuntuu luisuvan ulottumattomiin. Mieleen saattaa pikkuhiljaa hiipiä ajatus pennun tuonnista ulkomailta; useimmiten tämä tarkoittaa muita Pohjoismaita sekä Baltiaa. Ohessa jalostustoimikunnan ohjeita ja mietteitä mahdollisimman onnistuneeseen tuontiprojektiin. Nämä kootut neuvot auttavat myös kotimaisen pennun hankinnassa.

1. Ja heti alkuun ehkäpä kaikkein tärkein ohje. ”Istu alas, hengitä syvään ja pane aimo annos jäitä hattuun”. **Mieti vielä kerran, oletko todellakin valmis uuden perheenjäsenen hankintaan (tämä koskee myös kotimaisen pennun hankintaa) ja oletko valmis ottamaan riskin pennun tuonnista.** On huomattavasti helpompaa asioida kotimaisen kasvattajan kanssa, kun eteen tulee esim. pennunhoitoon liittyviä kysymyksiä, mutta varsinkin silloin, jos tulee jotain ongelmia esim. sairauden vuoksi. Kotimaisen kasvattajan luona on helpompi vierailta ja päinvastoin ja mikäs sen mukavampaa, jos kasvattajasta tulee pennun ohella myös luotettu ja hyvä ystävä. Mutta jos olet todella asiaa tarkasti harkinnut ja tehnyt päätöksen pennun tuonnista, niin ei muuta kuin projekti alulle.
2. **Aloita ”tiedusteluoperaatio”.** Esim. Facebookista löytyy jäsenmäärältään suuri ryhmä Suomen Chowit. Siellä voit kysellä rodusta etukäteen mitä vain ja useimmiten ryhmän jäsenet ovat valmiita auttamaan ja tukemaan kaikin tavoin. Montaa aihetta on jo vuosien saatossa käsitelty, joten ”etsi”-toiminnolla voit melko varmasti löytää vastauksia useimpiin rotua koskeviin kysymyksiin. Kyseinen ryhmä ei ole virallinen Chow Chow yhdistyksen alainen ryhmä, mutta on vuosien myötä kasvanut suosituimmaksi suomenkieliseksi roturyhmäksi. Voit kysyä suosituksia ulkomaisista kasvattajista ja mahdollisista tiedossa olevista tulevista pentueista. **Pidä kuitenkin tiukasti mielessä, että ryhmän mahdolliset suositukset ovat kunkin suosittelijan henkilökohtaisia mielipiteitä, eivätkä siis virallisia yhdistyksen suosituksia.**
3. **Suosittelijoista ja suositelluista kasvattajista.** On erittäin tärkeää, että ymmärrät suosituksen olevan ainoastaan suositus, ei enempää eikä vähempää. Se ei ole lupaus esimerkiksi terveestä pennusta eikä loisteliaasta näyttely- tai jalostusurasta. Se tarkoittaa ainoastaan, että suosittelijalla itsellään on hyvä kokemus ko. kasvattajasta. Kun näitä positiivisia suosituksia alkaa tulla useampia samaa kasvattajaa koskien, on jo aika höristää korviaan ja aloittaa kysymysten esittäminen suosittelijoille.

Varmista, että suosittelijalla tai jollakin hänen läheisellään todellakin on tai on ollut pentu ko. kasvattajalta.

Varmista, että suosittelija/pennun omistaja on vierailut kasvattajan luona ja nähnyt emän sekä pentujen elinolosuhteet kohtuullisen ajan sisällä. Monilla kennelliitoilla on tarjolla julkiset tietokannat kaikista ko. maihin syntyneistä ja rekisteröidyistä pennuista ja niistä löytyvät myös mahdollisten vanhempien teetettyjen virallisten terveystutkimusten tulokset. Ohessa muutamia

linkkejä ja näitä kannattaa todellakin hyödyntää. Jos et löydä tutkimustuloksia miltään ko. kasvattajan jalostuskoirilta, on aika suunnata katse muualle.

- i. Norja: <https://www.dogweb.no/dogweb/dw/openPage/hoved.html>
 - ii. Ruotsi: https://hundar.skk.se/hunddata/hund_sok.aspx
 - iii. Viro: <https://register.kenneliit.ee/index.php?lang=EN>
 - iv. Liettua: <https://e.kinologija.lt/>
 - v. Alankomaat: <https://www.dutchdogdata.nl/>
 - vi. Iso-Britannia: <https://www.thekennelclub.org.uk/search/health-test-results-finder/>
 - vii. USA: <https://www.ofa.org/advanced-search?search=advanced>
- Pyydä suosittelijalta hänen omistamansa/tuntemansa pennun virallinen nimi ja käy Suomen kennelliiton jalostustietojärjestelmästä <https://jalostus.kennelliitto.fi/frmEtusivu.aspx> kurkkaamassa, onko ko. pentu käytetty virallisissa terveystutkimuksissa (ainakin lonkat, kyynärät ja silmät), jos hän on jo yli vuoden vanha. Muista, että suosittelijan pentu on terve edellä mainituilta osiltaan vain, jos sillä on viralliset tutkimustulokset hyvillä tuloksilla. Muitakin tutkimuksia tehdään, mutta nuo ovat ne yleisimmät. Älä siis tutkimatta mene ”Ihan terve meidän pentumme on ollut”-ansaan, jos mitään tutkimustuloksia ei löydy.
 - Muillakin kennelliitoilla on tietokantoja, mutta useimmat vain jäsenille tai rekisteröityneille käyttäjille. Aina saa ja pitää kysyä vaikka tuolla yllä mainitussa ryhmässä, jos joku muu kasvattaja kiinnostaa jossain kauempaa. Suomen Chowit -ryhmästä löytyy todella kovan luokan konkarikasvattajia, joilla on paljon kallisarvoista tietoa ja kokemusta monista ulkomaisista kasvattajista/linjoista.
 - Mikäli suosittelija ei ole vierailut kasvattajan luona, kysy, mihin hänen suosituksensa ko. kasvattajasta perustuu.
 - Pohjatyön tekeminen on aivan yhtä tärkeää hankittaessa sekä koti- että ulkomaista pentua.
4. Pentutehtailusta saamme aika ajoin lukea ja kuulla eri tietolähteistä, joten nyt tarkkana. Tämä on aihe, josta voidaan olla montaa mieltä, mutta ohessa muutamia mahdolliselle pentutehtaille tyypillisiä tunnusmerkkejä:
- Pentuja on ”aina” saatavilla. Edelliset pennut ovat tuskin ehtineet maailmalle, kun uusi on jo putkessa eli ei käytännössä odotusaikaa.
 - Pentujen vanhemmilla ei ole mitään virallisia terveystutkimustuloksia. Tämä ei aina ole merkki tehtailusta, sillä useilla mailla ei ole terveystutkimusvelvoitteita vanhemmille.
 - Pentujen vanhemmilla on tutkimustulokset, mutta esimerkiksi keskitasoa huonommat. Jälkeläisiä on tutkittu ja monesti huonoin tuloksia, mutta silti samaa yhdistelmää toistetaan.
 - Kasvattaja myy jatkuvasti kaikki pentunsa, samaa narttua pennutetaan useita kertoja jo monesti vielä samalla uroksella eli kasvattajalla ei tunnu olevan mitään suunnitelmaa oman kasvatustyönsä parantamiseen/kehittämiseen. Ainoa tarkoitus

on vain kasvattaa pentuja myyntiin. Vastuullinen kasvattaja kasvattaa pentueen itselleen tai suunnitellusti muille vastuullisille kasvattajille/näytteilleasettajille tulevaisuutta varten eli pentue on huolellisesti suunniteltu ja toivottu.

- Et ole tervetullut kasvattajan kotiin, vaan tapaat kasvattajan jossain muualla tai et tapaa ollenkaan ja pentu toimitetaan johonkin ennalta ilmoitettuun paikkaan. Sosiaalisessa mediassa ei ole juuri koskaan kuvia pennuista emän kanssa eikä ”pentutiloista” eli et voi tietää, ovatko pennut syntyneet ja kasvaneet rauhallisissa ja puhtaissa tiloissa.
 - Et juurikaan näe kuvia, missä koirat ovat selvästi osa kasvattajan arkea ja elämää.
 - Kasvattaja ei ole kiinnostunut sinusta eikä elämäntilanteestasi, mutta on todella innokas myymään sinulle pennun.
5. Kun viimein hengästyneenä kaikesta esitutkinnasta otat yhteyttä valitsemaasi ulkomaiseen kasvattajaan, esitele itsesi kunnolla. Jos pelkkä ”onko pentuja ja mitä maksaa” -kysely tuottaa toivotun vastauksen, juokse ja lujaa. Vastuullinen kasvattaja pistää sinut poikkeuksetta ”kolmannen asteen ristikuulusteluun”, sillä hänen tavoitteensa pitää olla löytää pennuillensa paras mahdollinen koti. Sisällytä ensimmäiseen yhteydenottoosi ainakin seuraavia asioita. Kasvattaja kyllä kyselee asian mahdollisesti edetessä montaa muutakin asiaa, mutta näillä pääset alkuun.
- Koko nimesi ja asunpaikkasi ja maasi
 - Kuvaus asuinolosuhteistasi, elämäntyylistäsi ja perheen koko. Mahdollisten lasten iät on hyvä kertoa.
 - Muut nykyiset lemmikit ja/tai aiempi kokemus koirista/muista lemmikeistä
 - Yleisluontoinen lyhyt ja ytimekäs tarina tekemästäsi taustatyöstä, minkä avulla osoitat tutustuneesi rotuun etukäteen
 - Miksi juuri chow chow
 - Etsitkö pentua lähinnä perheen lemmikiksi vai myös mahdolliseen jalostus/näyttelykäyttöön eli hieman tarinaa pennun tulevasta elämästä kanssasi
 - Osoita kiinnostuksesi terveyteen, vaikket pennulle huikeaa uraa suunnittelsikaan
 - Sukupuoli-, väri- ja karvanlaatutoive. Mieti etukäteen, voitko joustaa tässä tai varaudu odottamaan pidempään, jos et voi
 - Jos sinulla on joku kasvattaja tuttavapiirissäsi, pyydä lupa, saatko käyttää häntä suosittelijana. Ulkomailla on monia huippukenneleitä, joilta saa vastauksen huomattavasti helpommin, jos on joku tunnettu suosittelija
 - On aivan ok kysyä myös hintaa, mutta älä anna sen olla ainoa sinua kiinnostava asia yhteydenotossasi
6. Ole aktiivisesti yhteydessä kasvattajaan koko ”projektin” ajan viesteillä ja videopuheluilla. Pyydä kielitaitoiselta ystävältä apua, jos omasi ei riitä. Kirjoita kysymykset ylös ennen yhteydenottoa. Se antaa hyvän kuvan sinusta ja sitoutumisestasi. Ilmoita välittömästi kasvattajalle, jos tulet katumapäälle eli älä vain tee ns. hiljaista katoamistempua. Vastaa rehellisesti kysymyksiin; koirapiirit ovat kuitenkin melko pienet ja sana kulkee. Pyydä paljon kuvia ja videoita, kun pentue on syntynyt ja varsinkin sen jälkeen, kun pennut lähtevät kunnolla liikkeelle. Tavoittele aina mahdollisimman lupaavaa pentua, sillä vaikka ajatuksena olisikin tuoda pentu lemmikiksi, sillä voi olla myös tulevaisuus hyvänä jalostuskoirana. Uusia geenejä tarvitaan aina. Kysele ruokinnasta, turkinhoidosta, liikunnasta ja kaikesta, mikä kiinnostaa tai mistä et tiedä tai olet epävarma. Näin välttyt yllätyksiltä ja kasvattaja osaa

valita sinulle sopivimman pennun. Samalla rakennat luottamuksellista ja toivottavasti myös pitkäaikaista suhdetta kasvattajaan; se on niin pennun kuin sinunkin etusi. Jos tulee mutkia matkaan, on helpompi ottaa yhteyttä myöhemmin, kun jo vähän tunnette toisianne.

7. Tuontiasioita on hyvä opiskella projektin aikana, mutta kasvattajalla voi myös olla aiempaa kokemusta pennun toimittamisesta Suomeen, jos et itse pääse häntä hakemaan. Säädökset voivat muuttua projektin aikana, joten Ruokaviraston nettisivuilla kannattaa vierailla säännöllisesti pitämässä omat tietonsa ajan tasalla. Ohessa linkki hakukoneeseen, mistä valitsemalla maan saa tietoa tuontimääräyksistä. Selaamalla Ruokaviraston tuontia koskevia sivustoja löytyy kattavasti lisätietoa tuonnista EU-alueelta sekä sen ulkopuolelta.
 - <https://www.ruokavirasto.fi/henkiloasiakkaat/matkustus/lemmikkien-maahantulo/>
 - <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/tuonti-ja-vienti/> (avaamalla valikoita löytyy todella paljon lisätietoa)
8. On tärkeää keskustella kasvattajan kanssa jo etukäteen myös siitä, mitä tapahtuu, jos pentu yllättäen sairastuu vakavasti tai ei läpäise virallisia terveystarkastuksia riittävän hyvillä tuloksilla. Vastuullinen kasvattaja ei tästä pahastu. Moni kasvattaja on jo valmiiksi ”kaivanut esiin” pentueen sukuun terveyshistorian, joten kysy sen olemassaolosta (Tai tee itse myyräntyötä mahdollisimman paljon noiden edellä olevien linkkien avulla). On hyvä tietää esim. lonkista ja kyynäristä vähän pidemmälle kuin ainoastaan vanhempien tulokset. Kolmekin sukupolvea on jo hyvä pohja. Joissakin maissa annetaan terveystakuita (uusi pentu tulevaisuudessa), mutta niihin saattaa liittyä ehtona pennun palauttaminen eikä sekään ole ilmaista. Jos et ymmärrä saamiasi terveystuloksia, kysy niistä vaikka Suomen Chowit ryhmässä.
 - FCI-maissa on pääsääntöisesti käytössä lonkka-asteikko A-E, mistä terveitä ovat A ja B. E tarkoittaa vakavaa nivelrikkoa lonkissa. <http://www.fci.be/en/Hip-and-Elbow-Dysplasia-162.html> , <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelen-kasvuhairio>
 - Amerikan mantereella on ns. OFA-asteikko alkaen Excellent ja päättyen Severe Hip Dysplasia <https://www.ofa.org/diseases/hip-dysplasia/grades>
 - Englannissa ja muutamissa muissakin maissa on käytössä ns. BVA -asteikko. Lonkat arvioidaan usealta eri kantilta yksi lonkka kerrallaan numeerisella asteikolla 0-53, joten mitä pienempi luku sen parempi. Suurin mahdollinen summa on siis 106.
 - Joissakin maissa voi olla näistä hieman poikkeavia arvostelutapoja, mutta useimmissa maissa käytössä on joku yllä olevista
 - kyynärniveldysplasian (ED) arvioinnissa on käytössä sama asteikko kaikkialla <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/kyynarnivelen-kasvuhairiot>
 - Tuloksia tulkittaessa kannattaa muistaa, että kauneus on katsojan silmässä (vaikkei pitäisi) eli hyvä tulos jossakin maassa ei aina ole välttämättä sama jossain muualla.
9. Vaadi aina kirjallinen kauppasopimus etukäteen luettavaksi ja lue se todellakin huolella. On varsin yleistä, että joissakin maissa voi olla erikoisehtoja, joihin et ole Suomessa tottunut. Älä lupaa äläkä allekirjoita mitään sellaista, mitä et halua pitää. Pyydä kielitaitoisempaa ystävää auttamaan tarvittaessa. Varmista, ettei sopimus sisällä kohtuuttomia ehtoja. Voit verrata sitä Suomen kennelliiton sopimukseen. <https://www.kennelliitto.fi/tietoa-meista/lomakkeet?themes=all&groups=137>
10. Hinta on asia, josta et todennäköisesti voi paljoa neuvotella ja se haitari on valtava. Alla muutamia esimerkkejä

- pentueen lupaavimmat pennut voivat olla kalliimpia
 - kaikki pennut samanhintaisia käyttötarkoituksesta riippumatta
 - tietyn väriset pennut ovat kalliimpia (näin ei pitäisi olla; sille ei ole mitään järkevää perustetta)
 - todella halutuista menestyksekkäistä linjoista olevat pennut, maineikkaan kasvattajan pennut jne. voivat maksaa maltaita verrattuna maan yleiseen tasoon
 - hintaerot saman maan sisällä voivat olla euroiksi muutettuna useita satasia ja joskus jopa yli tuhat euroa.
11. Kallis ei välttämättä ole tae mistään eikä halvempi aina ole huonompi, joten tee alustava tutkimustyö kunnolla ja ajan kanssa. Tutustu kasvattajiin ja omistajiin, kuuntele useita eri mielipiteitä, kysele useammalta taholta kysymyksiä rodusta, kasvattajista, sairauksista, näyttelymenestyksestä jne. **Muista, että valinta on viime kädessä sinun ja myös sinulla on ostajana vastuu ottaa asioista selvää etukäteen**, sillä tietoa on tarjolla useissa eri lähteissä. Älä hosu, vaikka kuinka mieli tekisi.